

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/publikacje/ksiazki-warszawa/36344,Wladza-w-PRL-Ludzie-i-mechanizmy.html>
25.04.2024, 03:34

Władza w PRL. Ludzie i mechanizmy

Władza w PRL. Ludzie i mechanizmy,
red. Konrad Rokicki i Robert Spałek,
Warszawa 2011, 352 s.

W powojennej Polsce prawdziwe mechanizmy władzy pozostawały ukryte, były tematem tabu. Podobnie jak tajemnicą okrywano niemal wszystko, co dotyczyło ludzi piastujących kierownicze stanowiska. Chociaż w prasie drukowano przemówienia przedstawicieli władz partyjnych i administracyjnych, a w książkach, czy w „Nowych Drogach” ogłaszano stenogramy kolejnych plenarnych posiedzeń Komitetu Centralnego i zjazdów PZPR, a także wydawano (zideologizowane i upolitycznione) opracowania o charakterze naukowym, wszystkie te publikacje służyły celom propagandowym, miały zasłonić najbardziej wstydliwą, choć zarazem powszechnie uświadamianą bolączkę systemu realnego socjalizmu – brak demokratycznej praktyki wyboru i sprawowania władzy.

SPIS TREŚCI

Wstęp

TADEUSZ MOŁDAWA

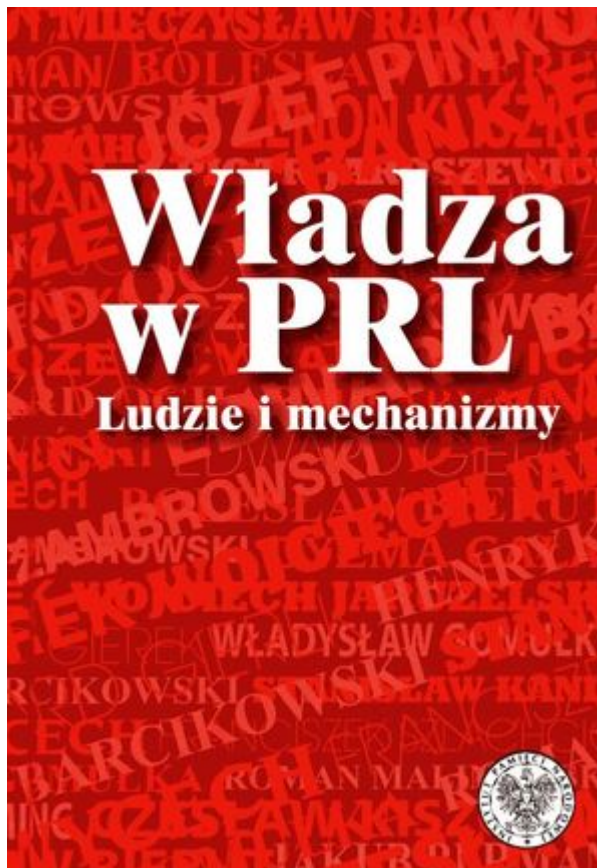
Konstytucyjne podstawy ustroju Polski Ludowej

JANUSZ WRONA

Kompetencje i hierarchia urzędów. Formalna a rzeczywista pozycja polityczna marszałka Sejmu, przewodniczącego Rady Państwa, prezesa Rady Ministrów

ANTONI DUDEK

„Pierwsza władza”. Model nadzoru PZPR nad władzą ustawodawczą, wykonawczą i

sądownictwem

JERZY EISLER

Zmiany kierownictw partyjnych w PRL

ANDRZEJ BOBOLI

Drugi po Komitecie Centralnym. Komitet Warszawski PZPR 1975-1989

SEBASTIAN DRABIK

„Mikroświat”. Komitet Wojewódzki PZPR w latach 1956-1975

MIROSŁAW SZUMIŁO

Elita władzy w Polsce 1944-1989. Studium socjologiczne

WANDA JARZĄBEK

Pozycja peerelowskich elit władzy w bloku wschodnim - wybrane przykłady z lat 1956-1980

WALDEMAR DZIAK

Modele sprawowania władzy komunistycznej na przykładzie Korei Północnej, Chińskiej Republiki Ludowej i Ludowej Republiki Albanii

ROBERT SPAŁEK

Bez jednoosobowej dyktatury: Bierut, Berman, Minc. Esej o stalinowskim kierownictwie PZPR

KONRAD ROKICKI

Apodyktyczny szef. Władysław Gomułka i podwładni

MARCIN ZAREMBA

„Partia kieruje, a rząd rządzi” - gierkowski bon mot czy sens gierkizmu? Przyczynek do dyskusji nad ewolucją systemu władzy w PRL

ANDRZEJ PACZKOWSKI

Dowódca czy przywódca? Wojciech Jaruzelski w latach 1981-1989

Panel dyskusyjny: „Państwo w państwie”. Rola wojskowych (GZI, WSW) i cywilnych (UB, SB) służb specjalnych w formalnym i nieformalnym zarządzaniu PRL

Uczestnicy panelu: Antoni Dudek, Andrzej Friszke, Krzysztof Komorowski, Andrzej Paczkowski, Zbigniew Siemiątkowski, Andrzej Zybertowicz. Prowadzący: Jerzy Eisler